

Vragen Marktconsultatie Identity and Access Management / Identity Governance & Administration		
	Vraag	Antwoord
1	Wat is voor Veiligheidsregio Friesland de meest gewenste oplossing is: een extra tool die specifiek inspeelt op de compliance-behoefte, of een volledige IGA-oplossing die naast compliance ook de provisioning van HelloID vervangt. In dat laatste scenario spreken we over een migratie naar een breder platform.	Opdrachtgever gaat voor deze marktconsultatie uit van een integrale IAM/IGA-oplossing die zowel governance en compliance ondersteunt als de huidige provisioningfunctionaliteit kan overnemen. Partijen mogen gemotiveerd aangeven of een gefaseerde of samengestelde oplossingsrichting meerwaarde biedt.
2	Als u terugkijkt op de afgelopen vier jaar gebruik van uw huidige oplossing: welke doelstellingen zijn gerealiseerd en welke ambities staan nog open? Wanneer beschouwt u het IAM-pakket op de korte en langtermijn als succesvol en welke concrete verbeteringen en resultaten moeten medewerkers, beheerders en management na vier jaar hebben ervaren?	In de afgelopen vier jaar zijn het aanmaken, activeren, deactiveren en verwijderen van accounts grotendeels geautomatiseerd en worden autorisaties deels automatisch toegekend op basis van kenmerken zoals medewerkertype, afdeling en team. Openstaande ambities zijn een volwassen rollenmodel en betere governance, compliance, controle en rapportage. Op korte termijn zoekt Opdrachtgever minder handmatig beheer, hogere datakwaliteit, snellere provisioning en beter inzicht. Op langere termijn moeten medewerkers tijdig de juiste toegang hebben, beheerders grotendeels geautomatiseerd werken en moet management inzicht hebben in autorisaties en risico's.
3	Welke aanleiding maakt Governance op dit moment belangrijk voor u?	Governance is nu vooral belangrijk om aantoonbaar te voldoen aan relevante normen en wet- en regelgeving, waaronder BIO, ISO 27001/27002, NEN7510 en cybersecuritywet, en om beter inzicht en controle te krijgen op toegekende autorisaties en risico's.
4	Welke applicaties of autorisatieprocessen hebben na AFAS, Microsoft en TOPdesk de hoogste prioriteit om te koppelen, en op basis van welke risico's of bedrijfswaarde wordt die prioriteit bepaald?	Voor de eerste fase zijn AFAS, Microsoft Entra ID, lokaal Active Directory en TOPdesk het belangrijkste. Daarna denkt Opdrachtgever onder meer aan fysieke toegang, documentmanagement en grote GGD-/branchapplicaties. De definitieve prioritering is nog niet vastgesteld en is juist onderwerp van deze marktconsultatie; Partijen worden gevraagd hun prioriteringsmethodiek op basis van risico, bedrijfswaarde, volume en technische haalbaarheid toe te lichten.
5	Hoe wil u de verantwoordelijkheden voor IAM en Governance in de toekomst organiseren? Welke rol zien jullie voor functioneel beheer, HR, security, applicatie-eigenaren en leidinggevenden?	Opdrachtgever voorziet een samenspel tussen systeembeheer, functioneel beheer en de servicedesk als eerste ingang. Security stelt kaders, bewaakt compliance en ondersteunt controles en audits. Applicatie-eigenaren zijn verantwoordelijk voor autorisatiemodellen en periodieke beoordeling; leidinggevenden voor goedkeuring en herbeoordeling binnen hun teams. Partijen mogen adviseren over een werkbare governance- en beheerinrichting.
6	Marktconsultatie IAM/IGA - 2.2.3 Voorwaarden, uitgangspunten en verplichtingen - Opdrachtgever geeft aan dat de voertaal tijdens de marktconsultatie Nederlands is. Kan opdrachtgever bevestigen dat Nederlandstalige ondersteuning gewenst is voor eindgebruikers en functioneel beheer, maar dat de inzet van Engelstalige productspecialisten, architecten en derdelijnsondersteuning gedurende implementatie en beheer is toegestaan?	Nederlandstalige communicatie en ondersteuning is gewenst voor eindgebruikers, functioneel beheer en de reguliere dienstverlening. Inzet van Engelstalige productspecialisten, architecten en derdelijnsondersteuning is toegestaan, mits dit de samenwerking en continuïteit niet belemmert en essentiële communicatie en documentatie in het Nederlands beschikbaar kan zijn.
7	Marktconsultatie IAM/IGA - 3.3 Huidige aantallen en systemen - Kan opdrachtgever een indicatie verstrekken van het totale aantal doelsystemen binnen scope, uitgesplitst naar SaaS-, en on-premises systemen, alsmede aangeven welke doelsystemen in een eerste implementatiefase moeten worden aangesloten aan de centrale IGA systeem?	Een definitief totaaloverzicht van alle doelsystemen en de verdeling SaaS/on-premises is nog niet vastgesteld. Voor de eerste implementatiefase gelden AFAS, Microsoft Entra ID, TOPdesk en lokaal Active Directory als uitgangspunt. Inventarisatie en prioritering van overige systemen maken mede onderdeel uit van de marktconsultatie en een eventuele vervolgfase.
8	Marktconsultatie IAM/IGA - 3.3 Huidige aantallen en systemen - Kan opdrachtgever nader specificeren of er een reorganisatie en of meer dan 20% wijzingen in aantallen van medewerkers, vrijwilligers, crisisfunctionarissen, externen, ketenpartners, serviceaccounts en applicatie-identiteiten in de eerste jaar kunnen voorkomen.	Voor zover nu bekend zijn in het eerste jaar geen reorganisatie of wijzigingen van meer dan circa 20% in de genoemde gebruikersgroepen voorzien. Aantallen blijven indicatief en kunnen door reguliere instroom, doorstroom en uitstroom wijzigen; Partijen kunnen hun schaalbaarheidsaannames benoemen.
9	Marktconsultatie IAM/IGA - 3.3 Huidige aantallen en systemen - Kan opdrachtgever aangeven of vrijwilligers en externe gebruikt moeten maken van dezelfde IAM-/IGA-functionaliteit als reguliere medewerkers, waaronder lifecyclemanagement, selfservice, governanceprocessen en recertificaties?	Brandweervrijwilligers en externen doorlopen grotendeels dezelfde lifecycleprocessen als reguliere medewerkers. De precieze inzet van selfservice, governance en recertificatie kan per identiteitstype en risicoprofiel verschillen.
10	Marktconsultatie IAM/IGA - 3.4 Gewenste situatie - Opdrachtgever geeft aan dat in 2028 circa 80% geautomatiseerd moet zijn. Kan opdrachtgever nader specificeren op welke onderdelen deze doelstelling betrekking heeft (bijvoorbeeld gebruikers, autorisaties, bron/doelsystemen, provisioningprocessen of aanvragen)?	Deze doelstelling heeft betrekking op de toekenning van autorisaties via het provisioningproces. 80% geautomatiseerde toekenning/inname van autorisaties voor nagenoeg alle gebruikers/medewerkers (m.u.v. service/adminaccounts).
11	Marktconsultatie IAM/IGA - 3.4 Gewenste situatie - Beschikt opdrachtgever reeds over een vastgesteld rollenmodel, autorisatiemodel en governance-inrichting, of wordt verwacht dat deze tijdens de implementatiefase worden ontworpen en geïmplementeerd?	Opdrachtgever werkt momenteel aan een vernieuwd rollenmodel. Het model en de governance-inrichting zijn nog niet volledig vastgesteld. Van Partijen wordt marktinput gevraagd over een pragmatische aanpak voor ontwerp, invoering, beheer en doorontwikkeling hiervan.
12	Antwoordformulier - Vraag 3 - Kan opdrachtgever aangeven welke IAM-/IGA-functionaliteiten minimaal vereist zijn in een eerste implementatiefase, waaronder bijvoorbeeld Doelsysteem provisioning, Access Reviews, Segregation of Duties, Self Service, Rol Lifecycle Management, Audit Reporting, Rolmodel en SSO?	Als uitgangspunt voor de eerste fase gelden doelsysteemprovisioning, ondersteuning van het rollenmodel en SSO/integratie met de Microsoft-omgeving. De definitieve minimumeisen zijn nog niet vastgesteld; de marktconsultatie is juist bedoeld om te bepalen welke governancefunctionaliteiten, zoals access reviews, auditrapportage, functiescheiding en selfservice, direct of gefaseerd nodig zijn.
13	Antwoordformulier - Vraag 4 - Kan opdrachtgever verduidelijken welke eisen gelden ten aanzien van datasoevereiniteit, datalocatie, cloud hosting en of een on-premises oplossing of SaaS oplossing de voorkeur heeft.	De voorkeur gaat uit naar een SaaS-oplossing. Op basis van de in 2026 binnen Opdrachtgever gebruikte aanbestedingseisen gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten: 1. verwerking en opslag van Opdrachtgever-data, inclusief back-ups, vinden plaats in Nederland of ten minste binnen de EER; de Partijen maakt de gebruikte datacenters en gegevensstromen transparant; 2. verwerking of toegang van buiten de EER is alleen toegestaan na voorafgaande instemming en met een geldige grondslag en passende waarborgen conform hoofdstuk V AVG; 3. de Partijen voldoet aantoonbaar aan AVG, BIO2 en de Cyberbeveiligingswet en beschikt bij voorkeur over ISO 27001 of een gelijkwaardig aantoonbaar beveiligingsraamwerk; bij verwerking van bijzondere persoonsgegevens kan NEN 7510 van toepassing zijn; 4. Opdrachtgever sluit bij verwerking van persoonsgegevens haar verwerkersovereenkomst; subverwerkers worden vooraf gemeld en krijgen minimaal gelijkwaardige verplichtingen opgelegd; 5. gegevens zijn tijdens transport en opslag versleuteld met actuele standaarden; beheer- en supporttoegang is beveiligd met MFA, rollen/rechten volgens least privilege en adequate logging; 6. beveiligingsmaatregelen, incidenten, kwetsbaarheden en relevante beheerhandelingen zijn aantoonbaar controleerbaar en Opdrachtgever heeft passende audit- en rapportagerechten; 7. bij beëindiging worden data en configuratie tijdig in een gangbaar, bruikbaar formaat overgedragen en daarna aantoonbaar en onherroepelijk verwijderd. De definitieve formulering en eventuele aanvullende risicobaseerde eisen worden bij
14	Antwoordformulier - Vraag 5 - Kan opdrachtgever bevestigen of bestaande HelloID-configuraties, workflows, business rules, scripts, mappings en koppelingsspecificaties gedocumenteerd zijn en beschikbaar worden gesteld aan een toekomstige leverancier ten behoeve van migratie en transitie?	Deze zijn gedocumenteerd en worden beschikbaar gesteld bij een eventuele aanbesteding.
15	Antwoordformulier - Vraag 7 - Kan opdrachtgever aangeven welke beheeractiviteiten structureel intern uitgevoerd moeten blijven, bijvoorbeeld 1'ste en 2'de lijns en of activiteiten ook als managed service mogen worden aangeboden?	Opdrachtgever heeft nog geen definitieve keuze gemaakt; de gewenste verhouding tussen eigen beheer, Partijsondersteuning en eventueel uitbesteed beheer wordt in een vervolgfase nader bepaald.
16	Paragraaf 3.3 noemt een totaal van 2.450 medewerkers, terwijl de som van de genoemde categorieën (1.060 bureaumedewerkers + 1.245 vrijwilligers + 260 externe crisisfunctionarissen) uitkomt op 2.565. Er wordt aangegeven dat er overlap bestaat tussen vrijwilligers en bureaumedewerkers. Kunt u het exacte aantal unieke identiteiten (netto, zonder dubbel telling) bevestigen en aangeven hoe groot de overlap is? De opgetelde categorieën komen niet overeen met het genoemde totaal. Voor een betrouwbare inschatting van het aantal benodigde licenties is een eenduidig, niet-overlappend aantal identiteiten noodzakelijk.	De unieke identiteiten kunnen we bevestigen. In dit stadium is het nog niet noodzakelijk om de exacte onderverdeling te delen.
17	Hoeveel service-/functionele accounts en applicatie-identiteiten worden naar schatting verwacht? Paragraaf 3.3 noemt deze identiteitstypen als 'mogelijk' aanwezig, zonder aantallen.	Ongeveer 50

18	Welk deel van de gebruikerspopulatie (bijvoorbeeld vrijwilligers) komt naar verwachting in aanmerking voor een lichter/bepert gebruikersprofiel, zoals genoemd in paragraaf 3.4 ('gebruikers met beperkte functionaliteit')?	Ongeveer 55% komt in aanmerking voor een lichter/bepert gebruikersprofiel.
19	Paragraaf 3.3 stelt dat 'prioritering van doelsystemen onderdeel moet zijn van de voorbereiding en marktconsultatie', maar er wordt geen overzicht gegeven van het aantal en type te koppelen applicaties. Kan Opdrachtgever een indicatieve lijst verstrekken van het aantal SaaS-applicaties, on-premises systemen en ketensystemen (NIPV/GGDGHOR) dat gekoppeld moet worden?	Een volledige, gevalideerde applicatie- en protocollenlijst is nog niet beschikbaar. Voor fase 1 zijn AFAS, Microsoft Entra ID, lokaal Active Directory en TOPdesk voorzien; daarna onder meer fysieke toegang, documentmanagement en brancheapplicaties. Het inventariseren en prioriteren van overige SaaS-, on-premises- en ketensystemen is mede onderdeel van deze consultatie. Partijens kunnen hun uitgangspunten en aanpak beschrijven.
20	Hoeveel van de huidige autorisatieprocessen richting SaaS-applicaties en SharePoint-sites verlopen op dit moment volledig handmatig (via applicatiebeheerders/serviceverzoeken), en hoeveel zijn reeds via HelloID geautomatiseerd? Paragraaf 3.1 beschrijft dit kwalitatief, maar geeft geen aantallen of verhouding, terwijl dit bepalend is voor de migratie-impact.	Een betrouwbaar aantallenoverzicht per applicatie of SharePoint-site is momenteel niet beschikbaar. Een belangrijk deel van deze autorisaties loopt handmatig via site- of applicatiebeheerders. Als globale nulmeting is circa 40–45% van de autorisaties geautomatiseerd. Partijens kunnen op basis hiervan hun migratieaanpak en inventarisatieaanpak toelichten.
21	Paragraaf 2.1 noemt als doelstelling te onderzoeken 'of het mogelijk is om de kosten voor een IAM/IGA-oplossing structureel binnen de grens voor Europese aanbesteding te houden. Of welk budget rekening mee moet worden gehouden.' Deze vraag komt niet als aparte vraag terug in het antwoordformulier (Bijlage 1). Dient deze onder vraag 8 (kostencomponenten/TCO) te worden beantwoord, of ontbreekt hier een vraag? Er is een discrepantie tussen de doelstellingen in hoofdstuk 2 van het marktconsultatiedocument en de vragen die daadwerkelijk in Bijlage 1 worden gesteld.	Deze kosten mogen bij het antwoord onder vraag 8 benoemd worden.
22	Kan Opdrachtgever, ook al betreft het een indicatie, een globale budgetbandbreedte of orde van grootte aangeven?	Opdrachtgever geeft in deze marktconsultatie geen budgetbandbreedte mee. Een doel van de consultatie is juist inzicht te krijgen in realistische kosten, prijsmodellen en schaalbare oplossingsrichtingen. Partijens wordt gevraagd een onderbouwde indicatie te geven met duidelijke aannames en kostencomponenten.
23	Wat is het huidige automatiseringspercentage van autorisaties (nulmeting), en hoe wordt het genoemde doel '80% geautomatiseerd in 2028' (paragraaf 3.4) precies gedefinieerd en gemeten – als percentage van identiteiten, autorisaties, of doelsystemen?	De huidige automatiseringsgraad wordt indicatief geschat op 40–45%, gemeten als aandeel van de autorisaties dat geautomatiseerd wordt toegekend en ingetrokken. De doelstelling voor 2028 is circa 80% volgens dezelfde hoofdlijn. De precieze meetdefinitie en nulmeting worden in een vervolgfase verder aangescherpt.
24	De sluitingsdatum voor het antwoordformulier is via de correctie-aankondiging op TenderNed (verzonden 4 september 2026) gewijzigd van 21 naar 28 september 2026. In die aankondiging staat als wijzigingsreden 'Correctie koper' vermeld, terwijl de inhoudelijke wijziging de sluitingsdatum betreft. Kunt u bevestigen dat 28 september 2026, 23:59 uur de definitieve en enig geldende sluitingsdatum is? De vermelde wijzigingsreden in de TenderNed-aankondiging sluit niet aan bij de daadwerkelijke wijziging (sluitingsdatum), wat tot onduidelijkheid kan leiden over welke datum leidend is.	De sluitingsdatum voor het indienen van de ingevulde vragenformulieren is 28 september 2026, zoals vermeld in de planning het Marktconsultatie document. De wijzigingsreden 'Correctie koper' is onjuist.
25	Tussen de publicatie van de antwoorden op de Nota van Inlichtingen (21 september) en de sluitingsdatum voor het antwoordformulier (28 september) zit één week. Is er ruimte voor een aanvullende vragenronde indien de gepubliceerde antwoorden nieuwe vragen oproepen?	Er is geen aanvullende vragenronde.
26	Op basis van welke criteria selecteert Opdrachtgever het 'beperkt aantal partijen' dat wordt uitgenodigd voor de verdiepende gesprekken op 14 oktober 2026? Paragraaf 2.2 en 2.4 vermelden dat een beperkt aantal partijen wordt uitgenodigd, zonder dat de selectiecriteria hiervoor worden toegelicht.	Opdrachtgever heeft hier vooraf geen criteria voor opgesteld. Mogelijk zijn er na ingediende formulieren nog vragen welke Opdrachtgever wenst te stellen aan deelnemers van de Marktconsultatie. Deelnemers die uitgenodigd worden voor een verdiepend gesprek hebben geen voordeel bij een eventuele aanbesteding.
27	Overweegt Opdrachtgever aanvullende of afwijkende bepalingen op te nemen ten aanzien van aansprakelijkheid (artikel 16.3/16.4 GIBIT 2023), gezien de kritieke aard van IAM/IGA voor de bedrijfsvoering en veiligheidstaken van VRF? De GIBIT 2023 hanteert generieke aansprakelijkheidslimieten (€ 1.250.000 resp. 2x jaarvergoeding) die niet specifiek zijn afgestemd op de impact van een IAM/IGA-incident bij een veiligheidsregio.	Hier wordt tijdens de Marktconsultatie nog niet inhoudelijk op in gegaan. Partijens mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
28	Artikel 11.2 GIBIT 2023 bepaalt dat voor Derdenprogramma's 100% van de vergoeding verschuldigd is bij levering. Hoe verhoudt deze bepaling zich tot gangbare SaaS-abonnementsmodellen met periodieke (maandelijkse/jaarlijkse) facturatie, die in de IAM/IGA-markt gebruikelijk zijn? Deze bepaling lijkt op gespannen voet te staan met de in de markt gebruikelijke facturiatiemodellen voor SaaS-diensten.	Hier wordt tijdens de Marktconsultatie nog niet inhoudelijk op in gegaan. Partijens mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
29	Wordt bij een eventuele aanbesteding een concept-Verwerkersovereenkomst, concept-SLA en/of concept-Implementatieplan als bijlage verstrekt, of dienen inschrijvers deze zelf op te stellen conform artikel 6.2, 9.1 en 28.1 GIBIT 2023? Deze documenten worden in de GIBIT 2023 als 'nader op te stellen' aangemerkt, maar zijn niet bij de marktconsultatie gevoegd, terwijl zij relevant zijn voor het inschassen van de implementatie- en beheerlast.	Een concept Verwerkersovereenkomst zal verstrekt worden door Opdrachtgever. Een concept SLA zal vermoedelijk onderdeel zijn van de Inschrijving.
30	Wat is de resterende contractduur en/of opzegtermijn van de huidige Tools4ever/HelloID-overeenkomst? Is deze op korte termijn opzegbaar, of dient de overstap gelijktijdig met het aflopen van deze overeenkomst plaats te vinden? Dit is niet vermeld in paragraaf 3.1/3.2, terwijl dit bepalend is voor de haalbare planning en fasering van een migratie naar een nieuwe oplossing.	Contractuele details van de huidige HelloID-overeenkomst worden in deze marktconsultatie niet gedeeld. Partijens wordt gevraagd een realistische migratie- en transitieaanpak te beschrijven, inclusief doorlooptijd, parallelle werking, afhankelijkheden en exit-aanpak. De definitieve planning wordt bij een eventuele aanbesteding verduidelijkt.
31	Welke modules van Tools4ever/HelloID zijn vandaag daadwerkelijk in gebruik (provisioning, workflow, selfservice, rapportage), en welke functionaliteit ontbreekt door licentiekeuze versus door technische beperking?	Momenteel zijn HelloID Provisioning en Service Automation in gebruik. De Governance-module wordt niet afgenomen.
32	Is er een overzicht of prioritering beschikbaar van de doelsystemen (SaaS-applicaties, on-premises systemen zoals de Fileserver en ketensystemen), inclusief welke protocollen (SCIM, SAML, OIDC/OAuth) zij ondersteunen?	Voor de eerste fase zijn AFAS, Microsoft Entra ID, lokaal Active Directory en TOPdesk het belangrijkste. Daarna denkt Opdrachtgever onder meer aan fysieke toegang, documentmanagement en grote GGD-/brancheapplicaties. De definitieve prioritering is nog niet vastgesteld en is juist onderwerp van deze marktconsultatie; Partijens worden gevraagd hun prioriteringsmethodiek op basis van risico, bedrijfswaarde, volume en technische haalbaarheid toe te lichten.
33	Worden de telefoonnummers handmatig toegevoegd via HelloID? Is er een betrouwbare digitale bron voor deze nummers aanwezig die genoeg informatie bevat om de nummers automatisch toe te kennen?	Telefoonnummers wordt handmatig toegevoegd via HelloID Service Automation.
34	Is er al een rollen- of autorisatiemodel (RBAC/ABAC) gedefinieerd, of maakt het opstellen daarvan onderdeel uit van de opdracht?	Momenteel wordt gewerkt aan een vernieuwd rollenmodel.
35	Wat is de bekende staat van datakwaliteit in AFAS en Microsoft Entra ID (bijvoorbeeld duplicaten, verouderde attributen, ontbrekende koppelvelden)?	Duplicaten komen niet voor. Attributen en koppelvelden zijn functioneel gevuld en worden gebruikt.
36	Hoe wordt in de identiteitsadministratie omgegaan met de overlap tussen vrijwilligers en bureau-medewerkers?	In AFAS wordt gebruik gemaakt van meerdere dienstverbanden. Hierdoor kan een medewerker met 1 personeelsnummer zowel een dienstverband als beroeps- en brandweervrijwilliger hebben. Daarnaast wordt binnen een dienstverband gebruik gemaakt van de zogeheten formatieverdeling.
37	Wat is de indicatieve budgetbandbreedte die Opdrachtgever voor ogen heeft voor de IAM/IGA-oplossing, gegeven de wens om structureel onder de Europese aanbestedingsdrempel te blijven?	Opdrachtgever geeft in deze marktconsultatie geen budgetbandbreedte mee. Een doel van de consultatie is juist inzicht te krijgen in realistische kosten, prijsmodellen en schaalbare oplossingsrichtingen. Partijens wordt gevraagd een onderbouwde indicatie te geven met duidelijke aannames en kostencomponenten.
38	Over welke periode moet de TCO worden doorgerekend: 4 jaar, 8 jaar, of beide, zoals genoemd bij het thema 'Kosten en TCO' voor de verdiepende gesprekken?	De TCO moet berekend worden over 8 jaar.
39	Kan Veiligheidsregio Fryslân (VRF) toelichten welke concrete resultaten zij met de toekomstige IAM- en IGA-inrichting wil bereiken, naast de genoemde doelstelling van 80 procent geautomatiseerde processen in 2028?	Naast circa 80% geautomatiseerde autorisatietoekenning streeft Opdrachtgever naar minder handmatig beheer, hogere datakwaliteit, snellere provisioning en beter inzicht in toegangsrechten. Ook wil Opdrachtgever aantoonbaar voldoen aan relevante normenkaders. Op langere termijn moeten medewerkers tijdig de juiste toegang hebben, beheerders grotendeels geautomatiseerd werken en management volledig inzicht hebben in autorisaties en risico's.
40	Welke processen, systemen en identiteitstypen moeten minimaal onderdeel zijn van de eerste implementatiefase en welke onderdelen mogen gefaseerd worden toegevoegd?	Voor de eerste fase zijn AFAS, Microsoft Entra ID, lokaal Active Directory en TOPdesk het belangrijkste. Daarna denkt Opdrachtgever onder meer aan fysieke toegang, documentmanagement en grote GGD-/brancheapplicaties. De definitieve prioritering is nog niet vastgesteld en is juist onderwerp van deze marktconsultatie; Partijens worden gevraagd hun prioriteringsmethodiek op basis van risico, bedrijfswaarde, volume en technische haalbaarheid toe te lichten.
41	Hoe wil VRF medewerkers, vrijwilligers, tijdelijke medewerkers, externe crisisfunctionarissen, ketenpartners en eventuele functionele accounts in de toekomstige inrichting onderscheiden en beheren? Verwacht VRF dat deze identiteitstypen vanaf de eerste fase onderdeel zijn van de scope?	De verschillende identiteitstypen zijn te herkennen d.m.v. kenmerken uit het bronsysteem AFAS. Opdrachtgever verwacht dat de genoemde identiteitstypen vanaf de eerste fase onderdeel zijn van de scope.

42	Welke governancefunctionaliteit wil VRF minimaal terugzien in de toekomstige inrichting, bijvoorbeeld voor toegangsbeoordelingen, functiescheiding, audittrail, rapportage en afwijkingenbeheer?	Opdrachtgever wil minimaal inzicht in toegekende rechten, herleidbaar eigenaarschap, periodieke toegangsbeoordelingen, een volledige audittrail, rapportage en beheersing van uitzonderingen. De gewenste diepgang van functiescheiding, risicoregels en rol-lifecyclemanagement is nog niet definitief vastgesteld en is onderwerp van deze marktconsultatie.
43	Welke verantwoordelijkheid ziet VRF voor zichzelf en voor de leverancier bij het vaststellen van autorisatie-eigenaarschap, het opstellen van een rollenmodel en het beheren van uitzonderingen?	Opdrachtgever blijft verantwoordelijk voor beleid, besluitvorming en het aanwijzen van applicatie- en autorisatie-eigenaren. Applicatie-eigenaren en leidinggevend beoordelen en accorderen rechten. Van de Partijen wordt ondersteuning verwacht bij analyse, ontwerp, implementatie, documentatie en een beheersbaar uitzonderingsproces. De precieze taakverdeling wordt later vastgesteld.
44	Welke eisen stelt VRF aan de kwaliteit, beschikbaarheid en verantwoordelijkheid voor de brondata die nodig zijn voor lifecyclebeheer en autorisatiesturing?	AFAS is de primaire bron voor personeels- en dienstverbandgegevens. De oplossing moet meerdere dienstverbanden en formatieverdelingen correct kunnen verwerken. Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het eigenaarschap van brondata; de Partijen moet validaties, signalering en beheersing van ontbrekende of afwijkende gegevens ondersteunen.
45	Welke bestaande lifecycleprocessen, koppelingen, autorisatieregels en uitzonderingen moeten bij een toekomstige oplossing worden voortgezet, aangepast of vervangen?	Bestaande lifecycleprocessen en provisioningfunctionaliteit dienen zonder functionaliteitsverlies te worden voortgezet. Minimaal moeten de koppelingen met AFAS, AD, Topdesk en Entra behouden blijven. Autorisatieregels en uitzonderingsprocessen dienen te worden geëvalueerd en waar nodig vereenvoudigd of geoptimaliseerd, zonder afbreuk te doen aan compliance, beheerbaarheid en continuïteit van de dienstverlening.
46	Welke aanpak verwacht VRF voor het analyseren, documenteren en gecontroleerd migreren van de huidige HelloID-inrichting?	Opdrachtgever schrijft in deze marktconsultatie nog geen vaste migratiemethode voor. Partijens worden juist gevraagd hun aanpak te beschrijven voor inventarisatie, analyse, documentatie, opschoning, mapping, testen, gecontroleerde overgang en terugvalscenario's van de huidige HelloID-inrichting.
47	Welke eisen stelt VRF aan de continuïteit van instroom, doorstroom, uitstroom en toegang tijdens de overgang naar een toekomstige oplossing?	De overgang naar een toekomstige oplossing moet zonder functionaliteitsverlies plaatsvinden, met behoud van de continuïteit van instroom-, doorstroom-, uitstroom- en toegangsprocessen. Downtime en gebruikershinder dienen te worden voorkomen of tot een minimum te worden beperkt.
48	Welke integraties beschouwt VRF als kritiek voor de eerste fase, in het bijzonder AFAS, Entra ID, lokaal AD, Microsoft 365, TOPdesk en de genoemde SaaS- en brancheomgevingen?	Voor de eerste fase zijn AFAS, Microsoft Entra ID, lokaal Active Directory en TOPdesk het belangrijkste. Daarna denkt Opdrachtgever onder meer aan fysieke toegang, documentmanagement en grote GGD-/brancheapplicaties. De definitieve prioritering is nog niet vastgesteld en is juist onderwerp van deze marktconsultatie; Partijen worden gevraagd hun prioriteringsmethodiek op basis van risico, bedrijfswaarde, volume en technische haalbaarheid toe te lichten.
49	Welke rol ziet VRF voor een pilot of proof of concept voorafgaand aan een volledige implementatie?	Opdrachtgever heeft nog niet besloten of een pilot of proof of concept wordt uitgevoerd.
50	Aan welke voorwaarden moet een pilot volgens VRF voldoen om representatief te zijn voor de uiteindelijke situatie, waaronder de verschillende identiteitstypen, governanceprocessen en kritieke integraties?	Opdrachtgever heeft nog niet besloten of een pilot of proof of concept wordt uitgevoerd.
51	Welke functionele, technische en organisatorische succescriteria wil VRF gebruiken om de werking van een toekomstige oplossing te beoordelen?	Hier wordt tijdens de Marktconsultatie nog niet inhoudelijk op in gegaan. Partijen mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
52	Is VRF voornemens een demonstratie, praktijkcase of end-to-end scenario onderdeel te maken van een eventuele aanbesteding? Zo ja, welke processen en situaties moeten daarin aantoonbaar worden getoond?	Hier wordt tijdens de Marktconsultatie nog niet inhoudelijk op in gegaan. Partijen mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
53	Op welke wijze wil VRF verschillende oplossingsrichtingen vergelijken wanneer functionaliteit deels aanwezig is in het bestaande Microsoft-landschap en aanvullende functionaliteit, integratie of dienstverlening nodig is?	Hier wordt tijdens de Marktconsultatie nog niet inhoudelijk op in gegaan. Partijen mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
54	Welke kostencomponenten wil VRF meenemen bij de vergelijking van oplossingsrichtingen, waaronder implementatie, migratie, koppelingen, beheer, ondersteuning, opschaling en exit?	Hier wordt tijdens de Marktconsultatie nog niet inhoudelijk op in gegaan. Partijen mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
55	Hoe wil VRF omgaan met verschillende identiteitstypen in het licentie- en prijsmodel, waaronder medewerkers, vrijwilligers, externen en tijdelijke medewerkers?	Hier wordt tijdens de Marktconsultatie nog niet inhoudelijk op in gegaan. Partijen mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
56	Welke verhouding zoekt VRF tussen eigen functioneel en technisch beheer, specialistische ondersteuning door de leverancier en eventueel structureel uitbesteed beheer?	Opdrachtgever heeft nog geen definitieve keuze gemaakt; de gewenste verhouding tussen eigen beheer, Partijensondersteuning en eventueel uitbesteed beheer wordt in een vervolgfase nader bepaald.
57	Welke interne capaciteit verwacht VRF beschikbaar te stellen voor besluitvorming, datakwaliteit, rolmodelleren, testen, acceptatie en beheerinrichting?	De beschikbare interne capaciteit is nog niet definitief bepaald. Partijen wordt gevraagd per fase concreet te maken welke inzet zij van Opdrachtgever nodig hebben.
58	Welke concrete eisen wil VRF stellen aan security, privacy, logging, auditmogelijkheden en de toepassing van AVG, BIO, BIO2, NIS2 en ISO 27001?	Dit is nu nog niet bekend. Partijen mogen aandachtspunten en marktconforme alternatieven meegeven, welke mogelijk worden verwerkt in de eventuele aanbesteding.
59	Welke eisen gelden volgens VRF voor hosting, datalocatie, subverwerkers, toegang vanuit derde landen en de overdracht van data, configuratie en documentatie bij beëindiging van de overeenkomst?	De voorkeur gaat uit naar een SaaS-oplossing. Op basis van de in 2026 binnen Opdrachtgever gebruikte aanbestedingseisen gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten: 1. verwerking en opslag van Opdrachtgever-data, inclusief back-ups, vinden plaats in Nederland of ten minste binnen de EER; de Partijen maakt de gebruikte datacenters en gegevensstromen transparant; 2. verwerking of toegang van buiten de EER is alleen toegestaan na voorafgaande instemming en met een geldige grondslag en passende waarborgen conform hoofdstuk V AVG; 3. de Partijen voldoet aantoonbaar aan AVG, BIO2 en de Cyberbeveiligingswet en beschikt bij voorkeur over ISO 27001 of een gelijkwaardig aantoonbaar beveiligingsraamwerk; bij verwerking van bijzondere persoonsgegevens kan NEN 7510 van toepassing zijn; 4. Opdrachtgever sluit bij verwerking van persoonsgegevens haar verwerkersovereenkomst; subverwerkers worden vooraf gemeld en krijgen minimaal gelijkwaardige verplichtingen opgelegd; 5. gegevens zijn tijdens transport en opslag versleuteld met actuele standaarden; beheer- en supporttoegang is beveiligd met MFA, rollen/rechten volgens least privilege en adequate logging; 6. beveiligingsmaatregelen, incidenten, kwetsbaarheden en relevante beheerhandelingen zijn aantoonbaar controleerbaar en Opdrachtgever heeft passende audit- en rapportagerechten; 7. bij beëindiging worden data en configuratie tijdig in een gangbaar, bruikbaar formaat overgedragen en daarna aantoonbaar en onherroepelijk verwijderd. De definitieve formulering en eventuele aanvullende risicogebaseerde eisen worden bij
60	Welke typen referenties acht VRF relevant voor een toekomstige aanbesteding, bijvoorbeeld op basis van vergelijkbare omvang, complexe identiteitspopulaties, migratie vanuit een bestaande IAM-inrichting, governance of ervaring binnen de publieke sector?	Referentie-eisen worden pas bij een eventuele aanbesteding vastgesteld. Opdrachtgever gaat deze eisen opstellen naar aanleiding van deze Marktconsultatie.
61	Overweegt VRF één integrale opdracht, een gefaseerde opdracht, percelen of een opdracht met opties voor latere uitbreiding? Hoe wil VRF uitbreiding naar aanvullende applicaties, SaaS-omgevingen en andere identiteitstypen contractueel en financieel mogelijk maken?	De opdracht- en perceelstrategie voor een eventuele aanbesteding is nog niet bepaald. De marktconsultatie is juist bedoeld om inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van één integrale opdracht, fasering, percelen en uitbreidingsopties.
62	Kunt u nader toelichten welke belangrijkste knelpunten of tekortkomingen Veiligheidsregio Fryslân momenteel ervaart met de huidige Tools4ever/HelloID-omgeving? Denk hierbij aan processen, functionaliteit, beheerlast, gebruikerservaring, governance, auditbaarheid of technische beperkingen	De belangrijkste aanleiding is de combinatie van behoefte aan aanvullende IGA-/governancefunctionaliteit en de wens om tot een financieel duurzame inrichting te komen. De huidige omgeving ondersteunt provisioning en service automation, maar governance wordt niet afgenomen.
63	Kunt u de drie belangrijkste doelstellingen benoemen die met de toekomstige IAM-/IGA-oplossing gerealiseerd moeten worden, en deze prioriteren?	De doelstellingen staan vermeld in paragraaf 2.1 van het Marktconsultatie document. Deze zijn niet geprioriteerd.